

BÖRTÖNRŐL ÁLMODOM MOSTANÁBAN

GION NÁNDOR

Két nap és három éjjel Leviathan-Lukić Simon ékszerész üzletét néztem a piactér szélén a börtönablakon keresztül. Egyedül voltam a cellában, és szombaton éjjel majdnem úgy hoztak be, mint ahogyan azt azon a héten többször is megálmodtam, igaz, nem bilincseltek meg, de elég durván belöktek a sötét cellába, szerencsére később meggyújtották a villanyt, aminek nagyon örültem, mert nem mertem elaludni. Reggelfelé ugyan megpróbáltam aludni, de mindjárt álmodni kezdtem, nem a börtönről, hiszen börtönben voltam, hanem a felborult tricikliről, a kis motor berregését is hallottam, riadtan ugrottam fel az ágyról, az ablakhoz szaladtam, és kibámultam a piactérre, ahol már nyüzsögtek az emberek, adtak ésvettek, nem történt semmi rendkívüli, így hát elkezdtem figyelni Leviathan-Lukić Simon üzletét, tulajdonképpen már éjszaka, elalvás előtt is ezt csináltam, de akkor minden csendes volt, mozdulatlan, most viszont elég nagy volt a mozgás, sokan benyitottak az ékszerüzletbe, és én elégedetten nyugtáztam, hogy ilyen nagy a forgalom Leviathan-Lukić Simonnál, jól keres tehát az öreg buharai üzbe g zsidó, szép kis havi fizetést adhatna Kovács Júliának, kár, hogy nem adhat havi fizetést neki, és kár, hogy én nem tudok aludni, mert attól félttem, hogy Kovács Júlia is megjelenik álomban, de azért mégis örültem, hogy Leviathan-Lukić Simonnak jól megy az üzlet.

Aztán valami tumultus támadt a piactéren, akkor arra figyeltem, de nem sokat láttam, csak a kofaasszonyok sikoltozását hallottam, tolongtak az emberek egyrakáson, később két rendőr elvezetett egy megtépázott ruhájú férfit, és a kofák az öklüket rázták feléje. Másnap tudtam meg, hogy az illető bérkocsis, és megerőszkolt egy szlovák kofaasszonyt. Ott a piactér kellős közepén, fényes nappal. Az egyik börtönőr mesélte el, ez volt az egyetlen börtönőr, aki szóba állt velem, nem tudom, hogy hívták, hallottam, hogy a többiek

Bundásnak szólították, nyilván ez volt a gúnyneve, mivelhogy tőkopasz volt. Nos, Bundás elmesélte, hogy az egész erőszakolási ügy úgy történt, hogy a bérkocsis ott téblábolt a piacon, a kofaasszony meg hajlongott az áruja fölött, miközben a sok szlovák szoknya ringott a fenekén. A bérkocsisnak feltűnt ez a ringás, begerjedt, felfemelte a rengeteg szoknyát, és hátulról megerőszakolta a kofaasszonyt. Persze, nagy lett a sikoltozás és a lárma, a kofák nekiestek a bérkocsisnak, agyba-főbe verték és alaposan megtépázták, talán agyon is verték volna, ha nem jelennek meg időben a rendőrök, és nem vezetik el a magáról megfélemedezett bérkocsist. Hát ezt láttam én a börtönablakból, és most, hogy megtudtam, mi történt, sajnáltam a kofaasszonyt, és sajnáltam kicsit a bérkocsist is, gondoltam, ezt el is mondom neki, ha találkozunk a börtönben, de nem találkoztuk, így aztán Bundásnak mondtam el, hogy sajnálom az esetet, ő nem nyilvánított véleményt, de az arcáról úgy láttam, hogy helyteleníti az erőszakolást, bár nem beszélt tovább róla, hanem megkérdezte tőlem:

— Vastagodik már a bőr a tenyereden?

— Nem — mondtam. — Miért kellene, hogy megvastagodjon a bőr a tenyereden?

— Mindenkinek megvastagodik a bőre a börtönben — mondta Bundás. — Előbb a tenyerén vastagodik meg a bőr, aztán mindennütt, a fegyencek szervezete így védekezik az időjárás viszontagságai ellen, merthogy az időjárás viszontagságai a börtönben jobban érződnek, mint a szabad világban. Ugyanakkor érdekes módon a fegyencek körme és haja lassabban nő, mint odakint.

— Én még csak jöttem be — mondtam.

— Jó néhány évet fogsz kapni — mondta Bundás majdnem sajnálkozva. — Részeg voltál, amikor kitörted annak a szegény lánynak a nyakát.

— Nem voltam részeg.

— Ittál. Vért vettek tőled, mielőtt behoztak volna.

— Igen.

— Megállapították, hogy elég sokat ittál. Jó néhány évet fogsz kapni.

— Nem szeretném, ha megvastagodna a bőr a tenyereden — mondtam.

— Készülj fel rá — mondta Bundás, és rám csukta a cellaajtót.

Én meg visszamentem a rácsos ablakhoz, néztem a Nagypiacot, de aznap senki sem erőszakolt meg senkit, délutánra meggritkáltak a

vásárlók, estére szétszéledtek az árusok is, akkor már csak Leviathan-Lukié Simon szánalmas, de forgalmas üzletét figyeltem, igaz, estefelé már az sem volt forgalmas. Felbukkant ellenben Simokovics úr, végigbicegett a piactéren, és betért az öreg Simonhoz, bizonyára teáztak, jó sokáig teáztak, mert Simokovics úr elég későn bűjt elő, azt hiszem, az én esetemet tárgyalták meg, Leviathan-Lukié Simon akkor értesülhetett Kovács Júlia haláláról, és én reménykedtem, hogy ennek ellenére nem formál túlságosan kedvezőtlen véleményt rólam, valahogy fontosnak tartottam a buharai öregember véleményét, bár tudtam, hogy ez után az eset után már sohasem fog túlságosan megkedvelni. Aztán eltűnt Simokovics úr is, én pedig arra gondoltam, hogy ideje lenne megírni dolgozatomat Thomas Mannról.

Odakint időközben egyéb dolgok is történtek, melyekről én később értesültem. Vasárnap közös ebédre gyűlt össze népes családunk, áthívták Istenfélő Dánielt is, mert ő jóformán családtagnak számított. Ebéd után anyám a menyével átvonult a konyhába, a férfiak pedig megbeszélést tartottak az ügyemről. Nővérem nem vett részt az ebéden, ő messze volt tőlünk, messze délre, a hegyek közé ment férjhez, apámék egy napig utaztak vonaton az esküvőre, és egy napig utaztak vissza, apámat akkor láttam először könnyezni, azt mondta, hogy igen furcsa emberek közé került a lánya, olyan emberek közé, akik nem hajlandók jegyet váltani a vonatra, majdnem mindegyik ingyen akar utazni, és rengeteget veszekszenek a kalauzokkal. Apám harmincöt évig dolgozott a vasúton, megértették, hogy ennyire szívére vette az efféle léhaságot, igaz, anyám is sírdogált, de ő nem azért, mert a hegyi lakók nem hajlandók vonatjegyet váltani. Nővérem tehát nem vett részt a szomorú családi ebéden, de ha részt vett volna rajta, akkor sem hiszem, hogy a férfiak bevették volna a megbeszélésbe, nyilván úgy gondolták, hogy a börtönügyek elsősorban férfiakra tartoznak. Szóval összedugta a fejét apám, a négy bátyám és Istenfélő Dániel, és gyorsan megegyeztek, hogy a lehető legjobb ügyvédet kell felkérni védelmemre, ami persze sokba fog kerülni, apám akkor már nyugdíjas volt, a bátyáim kétkezi munkások, senki sem volt gazdag közülük, de elhatározták, hogy megszerzik a pénzt, akármennyi legyen az. Tanakodtak egy ideig, hogy ki a legjobb ügyvéd a városban, elsőnek Szabó Antal neve merült fel, szép szál, dörgő hangú ember volt, nagy előadásokat rendezett a tárgyalásokon, patetikusan dicsérte védenceit, gorombán lepcskondiázta a szemben álló feleket, általában eredményesen, ebből kifolyólag állítólag naponként kapja a hálálkodó és fenyegető

leveleket, Istenfélő Dániel azonban mégis inkább egy öreg szerb ügyvédet javasolt, név szerint Ilija Kuzmanovot, aki korántsem olyan attraktív, mint Szabó Antal, leginkább csöndesen bóbiskol a tárgyalásokon, de Istenfélő Dániel szerint mégis sikeresebben megvédi ügyfeleit, mint Szabó Antal, egyszerűen azért, mert jó kapcsolatai vannak. Végül is Kuzmanovra szavaztak, Istenfélő Dániel megígérte, hogy a Lírikusok is beszállnak a perköltségekbe, felajánlanak két láda skót whiskyt Kuzmanovnak, bizonyára elfogadja, köztudott, hogy szeret nagyokat enni és inni, részben talán innen erednek kitűnő kapcsolatai.

Istenfélő Dániel még aznap este elment az ügyvéd lakására, két Lírikus, Kapossy Tamás és Sendula Feri egy láda whiskyt vitt utána. Ilija Kuzmanov elvállalta az ügyemet, a láda whiskyt elfogadta előlegként, és hétfőn már intézkedett is.

Kedden reggel Bundás kitárta cellám ajtaját, és csak annyit mondott:

— Hazamehetsz.

— Még nem kezdett vastagodni a bőr a tenyeremen — mondtam.

— Sor kerül arra is hamarosan — nyugtatott meg Bundás. — Nem maradsz kint sokáig.

A börtön előtt Istenfélő Dániel várt rám. Végigmért, nem szólt semmit, elindultunk hazafelé, akkor menet közben megjegyezte:

— Pirosak a szemeid.

— Három éjjel nem aludtam. Ha lehunyom a szemem, mindjárt a felborult tricikli kerekeit látom.

— Talpra állították azt már Hasszánék régen — mondta Dániel. — Nem történt semmi baja, vígan berregnek vele a városban.

— A lányt már senki sem fogja talpra állítani — mondtam.

— Legalább boldog volt még azon az utolsó éjszakáján — mondta Dániel. Igazán szép szavalóestet rendeztünk, no meg te is szerelmet vallottál neki.

— Félt ott lent a pincében — mondtam. — Talán megérezett valamit.

— Boldog volt — hajtogatta Dániel. — Halála előtt boldog volt, és az is valami.

Aztán hallgattunk egy sort, később pedig Istenfélő Dániel elmesélte a vasárnapi ebédet és a többit.

Otthon anyám csöndesen sírdogált, akárcsak nővérem esküvője után, apám szemrehányóan vagy inkább dühösen nézett rám, de

nem mondott egy rossz szót sem, én pedig gyorsan bementem a szobába, levetköztem, és eldőltem az ágyon. Ezúttal nem álmodtam az átkozott tricikliről, jó ideig nem álmodtam semmiről. Jóval később meghallottam a piaci kofaasszonyok ricsajozását, aztán elém tárult a Nagypiac. A kofák lármáztak, mint akkor is, amikor a börtön ablakából néztem őket, a két rendőr zordan vezette a bérkocsist, a kiabálás egyre hangosabb lett, de furcsamód ezúttal mintha vidámabban hangzott volna, mint akkor a valóságban, és aztán már láttam is, hogy nem is olyan dühösek a kofák, sőt egyáltalán nem voltak dühösek, nevettek és vigasztalták a szegény elvetemült bérkocsist, és ki tudja, milyen kedélyváltozások történtek volna még, ha tovább álmodhatok, de akkor apám felrázott.

Este kilenc óra volt, és Simokovics úr bicegett be hozzánk, hogy figyelmeztessen, hogy ma éjjel ismét szolgálatban vagyok. Nem értettem, azt hittem, a történetek után menten kirúgtak a gyárból, meg aztán azt is szerettem volna tudni, hogy miként alakulnak az események a piactéren, de apám addig rázogatózott, amíg feltápaszkodtam, úgy kábán megmosdottam, felöltöztem, és csak akkor kérdeztem meg Simokovics úrtól, hogy mi a helyzet tulajdonképpen. Röviden azt válaszolta, hogy minden rendben van, dolgozhatok tovább, sejtette azt is, hogy ismét szólt érdekemben az ijedt, kis gyárigazgatónál, de ezt nem mondta ki nyíltan.

Elindultam hát a gyár felé, Simokovics úr jött velem, ott sántikált mellettem végig az utcán, elhagytuk Kucsuk cukrászdáját, ámentünk az úttesten, mint ahogy az a két éjszakai kandúr szokott, és bementünk a portásfülkébe. Az öreg Sarić szöszmötölt bent, készült hazafelé, hangosan üdvözölt, úgy tett, mintha mi sem történt volna, Simokovics úr jelenléte sem zavarta, pedig tudta jól, hogy idegeneknek tilos a portásfülkében tartózkodni, hazament szépen, és akkor én arra gondoltam, hogy nagyon rendes ember ez az öreg Sarić, tulajdonképpen minden öregember nagyon rendes, sőt nemcsak az öregemberek, mindenki rendesen viselkedik velem, én vagyok az, aki folyton bajba keveredik az utóbbi időben. Aztán gyorsan megpróbáltam másra gondolni.

Sarić után csakhamar kiözönlött a második váltás is a gyárból, a munkások szintén látták Simokovics urat benn a portásfülkében, de ők sem szóltak semmit, Simokovics urat majdnem belső embernek tekintették, hiszen itt, a gyár előtt nyomorodott meg, és persze az a hiedelem is keringett róla, hogy jó barátja az igazgatónak.

Elcsöndesedett a gyár, egyedül maradtunk Simokovics úrral, és akkor ő megkérdezte tőlem.

— El akarod mesélni, hogy mi történt?

El akartam mesélni. Elmondtam neki részletesen az egész utat a triciklin, a balesetet, a börtönnapokat, az álmatlan éjszakákat, azt is, hogy miket láttam a piactéren, a felháborodott kofákat, és azt is elmondtam, hogy őt, Simokovics urat is láttam bemenni Leviathan-Lukié Simonhoz.

Simokovics úr elgondolkozva hallgatott, néha bólogatott, amikor befejeztem az elég hosszúra nyúlt mesét, megkérdezte:

— Kinek adjam a képet?

— Milyen képet?

— Azt, amit Kovács Júliának ajándékoztam. Hasszánék visszahozták a triciklivel.

— Nekem nem kell — mondtam.

— Nem is gondoltam rád — mondta Simokovics úr. — A lány anyjának kellene adnom, esetleg Leviathan-Lukié Simonnak.

— Talán az öreg Simonnak kellene odaadni. Nagyon rendesen viselkedett Kovács Júliával.

— Gyorsan megkedvelte Kovács Júliát — mondta Simokovics úr. — Lehangolta a lány halála.

— Engem persze megutált, igaz?

— Inkább sajnál —, mondta töprengve Simokovics úr. — Legjobb lenne, ha eljőnnél velünk Buharába.

— Kikkel?

— Velem és az öreg Simonnal.

— Leviathan-Lukié Simon is Buharába akar utazni?

— Igen.

— Értem. Ezért hord üzbég sapkát a fején.

— Az utóbbi időben igencsak lehangolt — magyarázta Simokovics úr. — Amikor megkérdeztem tőle, hogy sárgák-e a macskák Buharában, nem tudott válaszolni, nem emlékszik már a buharai macskákra. A sivatagi rókákra sem emlékszik. Ettől aztán lehangolódott nagyon. Hiába vigasztaltam, hogy eljött onnan még gyerekkorában, nem emlékezhet mindenre, ő lehangolódott, és üzbég sapkát kezdett hordani. Aztán még bejött Kovács Júlia halála. Ettől teljesen lehangolódott. El akar menni Buharába, hogy még egyszer lássa az üzbég lányokat.

— Az üzbég lányokat? Kicsit későn jutott eszébe, nem?

— Az üzbég lányok imádják az aranyfogakat. Erre még emlék-

szik Leviathan-Lukié Simon. Ha tehetik, telerakják a szájukat aranyfoggal, az öreg Simon magával akar vinni egy marék aranyat, és ha az üzbégek lányok még mindig szeretik az aranyfogakat, szétszétja közöttük.

— Mikor mennek? — kérdeztem.

— Őszre — mondta Simokovics úr. — Nyáron nagyon meleg van Buharában. Öregek vagyunk már, nehezen bíránk a sivatagi hőséget.

— Őszre én már börtönben leszek — mondtam.

— Jó ügyvéded van.

— Nincs olyan ügyvéd a világon, aki megmenthetne a börtöntől.

— Igaz — hagyta rám Simokovics úr —, részegen törted el annak a szegény lánynak a nyakát. Kapsz legalább három-négy évet. De majd küldök neked képeslapot Buharából.

— Köszönöm. Pénze van már az útra?

— Kölcsönöz Leviathan-Lukié Simon. Őszre találkozni fogok az üzbégek kőfaragókkal. Aztán majd elkezdek spórolni a Tadzs-Mahala. Főzhetnél egy jó teát.

Én is erre gondoltam. Feltettem hát a resóra a teavizet, és mire forni kezdett, megérkezett Istenfélő Dániel Kucsuk cukrászdájából, egy üveg jamaicai rumot hozott magával. Tekintettel az elmúlt napok eseményeire, ez nem volt túlságosan tapintatos tőle, de azért nem bántam, hogy áthozta a rumot.

— Kérsz teát? — kérdeztem Dánieltől.

— Nem. Tisztán iszom a rumot. Nektek meg majd töltek a teába.

Megfőztem a teát, csészékbe öntöttem, Istenfélő Dániel hozzátöltött egy kevés rumot, maga elé pedig poharat tett.

— Később majd nekihasalunk az üvegnek, de előbb beszéljünk komolyan — nézett rám Dániel.

— Mit akarsz?

— Képes vagy továbbra is figyelni a teherautókat?

— Azt hiszem, igen. Holnap megkezdem a dolgozatom írását Thomas Mannról, de majd az utca felé fordulva írok, és közben figyelem a teherautókat.

— Elég sok jön majd ezekben a napsütéses hónapokban — figyelmeztetett Dániel.

— Bízál bennem — mondtam. — Rohadtul érzem magam, de még nem törtem össze teljesen.

— Jó író az a Thomas Mann? — kérdezte Simokovics úr. —
Eloolvassam a könyveit?

— Nagy író — mondtam. — Dolgozatomban be fogom bizonyítani. Elolvastam minden könyvét. A vége felé már untam egy kicsit, de azért ráéreztem, hogy jó író.

— Te vagy az első, aki ráérezett — mondta gúnyosan Dániel. — Mellesleg buzi hajlamai voltak.

— Akkor nem érdekel — mondtá Simokovics úr.

— Lehet, hogy voltak ilyen hajlamai, de én ettől eltekintek, és azt fogom bizonyítani, hogy milyen nagy író volt — mondtam.

— Rendben van — mondtá Dániel. — Tehát figyeled továbbra is a teherautókat?

— Természetesen.

— Akkor igyátok ki a teátokat, és térjünk át a rumra.

Áttértünk a jamaicai rumra, és amikor már az üveg vége felé jártunk, megkérdeztem Dánielt:

— Elmondjam, hogy mi minden történt velem?

— Mondjad.

És én elmondtam ismét mindent részletesen, Istenfélő Dániel érdeklődve hallgatta, Simokovics úr ellenben csöndesen unatkozott, hiszen ő már másodszer hallotta. Azután kiürítettük a rumosüveget, Istenfélő Dániel és Simokovics úr hazamentek, ott maradtam egyedül az éjszakában, bámultam ki a portásfülke ablakán, és azon gondolkoztam, hogy kinek mesélhetném még el a tragikus eseményt részletesen, tudniillik az, hogy kétszer elmeséltem, már könnyebbített a lelkemen.

El is meséltem a történetemet később apámnak, mind a négy bátyámnak külön-külön és végül Ilija Kuzmanovnak, az ügyvédemnek is, aki behívott az irodájába egy délelőtt, és whiskyvel kínált, azt mondtá, hogy igazi skót whisky, én elhittem neki, hogyne hittem volna, és ekkor már úgy meséltem Kovács Júlia haláláról, mint egy távoli szemlélő. Fel is írtam magamnak ezek után egy ellentmondásos aforizmat, amely körülbelül úgy hangzik, hogy ha valamit el akarunk felejteni, beszéljünk róla minél többet. Elhatároztam, hogy ezt a bölcs mondást beépítem a Thomas Mannról szóló dolgozatomba, de aztán mégsem építettem be.

Mert közben írtam a dolgozatomat Thomas Mannról, éjszakánként a portásfülkében írtam, a buzi vonatkozásokat gondosan elkerültem, kizárólag azt bizonygattam, hogy milyen nagy író volt a nagy német író, közben pedig figyeltem a külföldi teherautókat, sok

jött azokban, a hetekben Kucsuk cukrászdája elé, a Lírikusok zavartalanul kirámolták a szajrét, a Mánások bandája abban az időben távol tartotta magát környékünkől, és a rendőrség sem okvetlenkedett. Arattak behát a Lírikusok, én meg befejeztem a dolgozatomat, beadtam az egyetemre, ahol megdicsérték, és ennek köszönhetően később simán levizsgáztam a huszadik század világirodalmából. De ez már jóval később történt.

Június elején behívtak a bírósági tárgyalásra. A testvéreim jöttek velem, és persze a Lírikusok, Istenfélő Dániel vezetésével. Végigmentünk a derűs folyosón, de ez most már nem volt annyira derűs, mint első látogatásomkor, a pálmafák levelei ugyanis porosak voltak, az egykori szorgalmas, próbaidős takarítónők elkanászodtak már, nem mosták le a pálmaleveleket, és a tárgyalóterem is jóval igénytelenebb volt, mint a tizennyolcas szoba, ahol a kerékpárlopási ügyünket intézték. A huszonhármas szobában bonyolódott le a tárgyalás, ez tényleg csak szoba volt, egy egyszerű iroda három asztallal, az egyiknél a bíró ült két amatőr ülnökkel együtt, a másiknál a közvádoló, a harmadiknál a gépírónő, velük szemben, a fal mellett állt a vádlottak padja, olyasféle pad, mint amilyeneket a falusi utcasarkokon lehet látni, erre ültem én és a védőügyvédem, testvéreim és a Lírikusok a fal mellett ácsorogtak, egy külön széket pedig behoztak Kovács Júlia régen megkeseredett anyjának.

Ilija Kuzmanov békésen szunyókált mellettem a vádlottak padján, az egész tárgyalás álmosító és unalmas volt, mintha ő rendezte volna meg. A közvádoló nem törekedett túlságosan, de azért megvádolt gondtalanságból elkövetett gyilkosságért, Kovács Júlia anyja kijelentette, hogy kezdettől fogva ellenszenves voltam neki, el is tiltotta a lányát tőlem, mert sunyi képem van, és látszott rajtam, hogy nincsenek tisztességes szándékaim, Ilija Kuzmanov viszont, aki előzőleg azt tanácsolta, hogy ne szóljak semmit, unottan fiatalkoromra és büntetlen előéletemre hivatkozott.

Két évet kaptam, és akkor még hozzácsapták a kerékpárlopásért járó egy hónapot. Azt mondták, hogy majd értesítenek, mikor kell bevonulnom az M.-i börtönbe. Azzal mehettünk is haza, a Lírikusok gratuláltak, szerintük jól megúsztam az ügyet, dicsérték Ilija Kuzmanovot, és még akkor éjjel elvitték neki a második láda skót whiskyt is. Testvéreim kifizették az ügyvédet, sohasem tudtam meg, hogy mennyibe kerültem nekik, nem is érdeklődtem felőle, akkor, hazafelé menet azon töprengtem, hogy miért mondják rám, hogy sunyi képem van, ezt, mondta a falusi rendőr is, most meg Kovács Jú-

lia édesanyja. Otthon megnéztem magam a tükörben, és megállapítottam, hogy egyáltalán nincs sunyi képem.

Júniusban Istenfélő Dániel az éjjeli csempészés mellett lerakott öt vizsgát az egyetemen, én viszont egyet sem. Én csak ültem a portásfülkében, és vigyáztam a teherautók kirámolására. Lelkiismeretfurdalásom támadt, és elkezdtem tanulni, az őszi vizsgaidőszakra, továbbra is vigyáztam a teherautókra, Simokovics úrral is elbeszélgettem éjjelenként, megtudtam tőle, hogy a Kovács Júliának szánt festményt végül is Leviathan-Lukić Simonnak ajándékozta, de azért tanultam rendszeresen éjjelenként egészen augusztus végéig, amikor ismét börtönről álmodtam. A piactéri börtöncellában voltam, heverészttem a kemény ágyon, felettem pedig Bundás állt, kopasz feje nagyra nőtt, majdnem a plafonig ért, és azt magyarázta nekem, hogy a férfiember akkor igazán férfi, ha türtőztetni tudja magát, és nem erőszakolja meg az asszonyokat fényes nappal a piactéren.

Akkor abbahagytam a tanulást, és majdnem egy hétig a börtönről és a Bundásról álmodtam. Egy pénteki napon írásos felszólítást kaptam, hogy hétfőn vonuljak be az M.-i börtönbe.

Vasárnap éjjel még a portásfülkében ültem, és elbúcsúztam Simokovics úrtól és Istenfélő Dánieltől. Istenfélő Dániel ezúttal whiskyt hozott, skót whiskyvel búcsúzkodtunk, és akkor azt mondta Istenfélő Dániel:

— Elmúlik gyorsan ez a két év. Álmodjál szép, békés dolgokról, felejtse el Kovács Júlia esetét. Vagy ha mégsem tudod elfelejteni, gondold rá, hogy milyen boldog volt azon az utolsó éjszakán. Szavalóestet rendeztünk neki. És akinek a Lírikusok szavalóestet rendeznek, igazán boldog lehet.